

Edini slovenski dnevnik v Zjednjenej državah.
Velja za vse leto - - \$3.00
Ima nad 7000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 209. — ŠTEV. 209.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1911. — ČETRTEK, 7. KIMOVCA, 1911.

VOLUME XIX. — LETNIK XIX.

Iz delavskih krogov. Pred velikim štrajkom.

Uprava Illinois Central železnice je zopet dobila grožnjo, da namenljajo delavci zaštrajkati.

MAJHNE PLAČE.

Kleparski so zaštrajkali v Indianapolis, Ind., ker šolske oblasti niso hotele odpustiti dveh delavcev.

Chicago, Ill., 6. sept. C. H. Markham, predsednik Illinois Central železnice, je danes zopet prejel grožnjo, da zaštrajkajo vsi delaveci v delavnicih te železnice. Pismo je podpisano po tajniku International Brotherhood of Blacksmiths and Helpers, napram kateremu se je omenjeni predsednik včeraj odločeno izjavil, da nikakor neće pripoznati federacije delavcev. V svojem pismu naglaša tajnik, da si delaveci ne žele štrajka, da pa jih uprava železnice sama sili do tega koraka, ker neće ugoditi pravilnim zahtevam. Kasneje je izjavil tajnik, da se tudi delavski voditelji nočejo prenagliiti v tem važnem vprašaju.

Winchester, Ind., 6. sept. Vsled znižanja plače je odločilo včeraj 150 raznih valcev stekla delo, vsled česar je 600 drugih delavcev Woodbury Glass Company brez dela. Štrajkarji so hoteli pogajati z družbo, a so bili zavrnjeni. Ista družba je znižala plače delavcem tudi v svoji tovarni v Shiohy, nakar so tudi tamoušči prenagliiti.

Indianapolis, Ind., 6. sept. Vsi unijski kleparji (plumberji), ki so delali v javnih šolskih poslopijih, so popustili delo, ker niso hoteli odstaviti šolske oblasti dveh delavcev, ki sta bila nastavljeni za popravila. Kleparski unijima v pravilih določbo, po kateri smej delati njeni člani le naravnost za delodajalce.

Krvda železnica.

Henderson, Ky., 6. sept. Član kongresa A. O. Stanley, predsednik odbora, ki vodi preiskave proti United States Steel Corporation, se je vrnil po inspekciji naprav jeklenega trusta v Duluth, Minn., in Gary, Ind., domov. Izjavil je pri povratku, če bi postopale železnice enako z neodvisnimi tovarnarji, kakor postopajo s trustom, da bi prisili prvi trust do znižanja cen.

Brezuspešno iskanje po hribo-lazu.

Tacoma, Wash., 6. sept. Posebna ekspedicija, ki išče mladega hribolaza Leigh Garretta, se je moralna vstaviti na snežni meji v visocih 8000 čevljev. Garrett, mlad dijak Wisconsin vsečilišča iz znane bostonske družine, je hotel priti pretekel soboto na vrh Mount Tacoma. Najbrže je zmrzl.

Denarje v staro domovino pošiljamo:

za \$ 10.35 50 kron.
za 20.50 100 kron.
za 41.00 200 kron.
za 102.50 500 kron.
za 204.50 1000 kron.
za 1020.00 5000 kron.

Poštarna je včeta pri teh svetob. Doma se nakazane svete popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najprijetnejše do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft

Senator Cummins kritikuje Tafta.

Očita mu, da se je zvezal z reakcijonarci in našteva vzroke proti zopetni izvolitvi.

PREISKAVA PROTI WILLIAM BARNESU.

Novi dreadnought "Wyoming" postane zastavna ladja ameriškega atlantskega brodovja.

Chicago, Ill., 6. sept. Senator A. B. Cummins, eden trimajstoričnih predsednikov v zveznem senatu, ki se je zavezal, da prepreči zopetno izvolitev predsednika Tafta, je objavil včeraj po njem podpisano naznanko, v katerem zagovarja svojo opozicijo in nje vzroke. V prvi vrsti očita predsedniku Taftu, da od začetka svoje administracije do današnjega dne in hotel za zaveznike predstnikov rep. stranke, ampak se držal reakcijonarjev v senatu, ter se zanesel na njihovo podporo.

Senator Cummins ostro obsoja predsednikovo stališče z ozirom na reciprocitetno pogodbo s Kanado; nadalje navaja vse preporna vprašanja Payne-Aldrich tarifa in Taftov veto proti predlogi carine na volno, do sprejetja New Mexico in Arizone v državno zvezdo in odpoklica sodnikov.

Albany, N. J., 6. sept. James W. Osborne iz New Yorka bode vodil preiskavo proti Williamu Barnes ml., vodju republikancev v državi in Albany countyu. Zasliševanje se začne prihodnjega dne. Preiskava naj dokaze, da obdržijo možje v visokih službah svojo moč s podkupovanjem.

Washington, D. C., 6. sept. Rear-Admiral Osterhaus, glavni poveljnik atlantskega brodovja, bode prenesel tekmo prihodnjega dne svojo zastavo z bojne ladije "Connecticut" na novi dreadnought "Wyoming". Nova zastavna ladja, katero še gradijo, bude razkrita za 26,000 ton vode in bude ena najjačih bojnih ladij na svetu.

NOVA VELIKA KORPORACIJA.

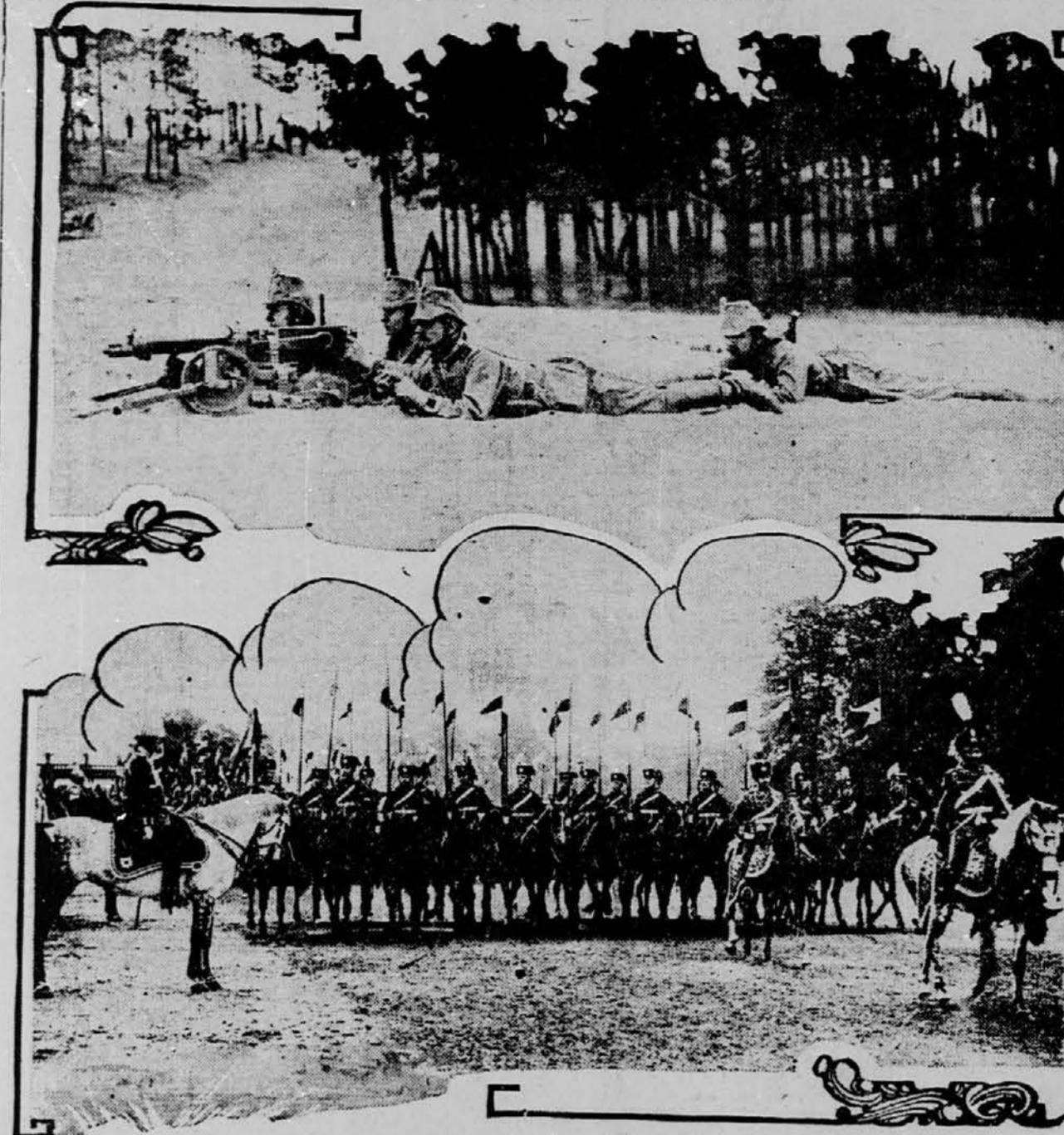
Gradila bode trgovske ladje za panamski prekop.

V Trentonu, N. J., je bila inkorporirana nova velika družba pod imenom "Atlantic and Pacific Transport Company of New Jersey" z glavnico \$15,000,000. Nova družba bode gradila trgovske ladje, ki bodo vozile in obvlajale službo skozi panamski prekop, ter služile za prometna sredstva iz vseh luk ameriških mest oben oceanov. Načrt za 15 najmodernejših trgovskih parobroov je že izgotovljen. Parobrodi morajo biti gotovi za plovitvo, ko bode odprt leta 1913 prekop.

Odgovornost železnic za prtljago. Boston, Mass., 6. sept. Kljub določbi v pravilih zvezne prometne komisije, da je odgovorna železniška družba v slučaju izgube prtljage kakršega potnika do znesku \$100, je razsodil danes Supreme Court v Massachusetts, da mora povrniti železnicu popolno vrednost prtljage, če določba potniku bila znana, in ako ni zadovoljen z njo. Sodni dvor je s to razsodbo zavrnil pritožbo Boston & Maine železniške družbe proti razsodbi Superior Courta, ki je prisodil Katarini Hooker iz Los Angeles, Cal. \$2133 odškodnine za dva krovčega in eno ročno torbie, kar je pogorelo o priliki požara postaje v Lake Sunapee, N. H., dne 17. septembra 1908.

FANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Olaf Ave., N. E.,
Cleveland, Ohio.

NEMŠKI VOJAKI PRI VEŽBANJU.

Kakor smo poročali že večkrat v našem listu, je nastal med Francijo in Nemčijo radi Maroka tako resen spor, da je bilo pričakovano vojno. Zadnja poročila sicer javljajo, da bodo konflikt poravnati mirnim potom, potrjena pa tozadovna poročila še niso. Znano je, da se je pripravljala Francoska, kakor Nemčija za eventualno vojno, in da sta zbirali obe vlasti vojaštvo ob meji, seveda pod pretezo, da se vrše "manevri". Gornji dve slike nam kažejo nemško vojaštvo pri vežbanju, in sicer prva nemški brzostrelni top z mostom in druga nemške huzarje.

Drzovit umor v hotelu Charles.

Pri belem dnevu je bil umorjen poslovodja C. Rubisch po dveh strelih iz samokresa.

MORILEC POBEGNIL.

Dasi je bilo navzočih pri napadu več oseb, je zadeva vedno skrivnostnejša.

Pri belem dnevu je bil umorjen poslovodja C. Rubisch po dveh strelih iz samokresa.

Rubisch je sedel z vse možni delikciami, med katerimi se je nahajala tudi Elsie Fitzgerald iz 52. ulice in 7. avenuje, ter May Evans s štev. 229, zap. 30. ulice v zadnji sobi, ko je naenkrat nekdo poklical Rubisch. Nič hudega sluteč je le-ta vstal in odpril vrata. Natakar Grimp je v nekaj drugih mož je bilo v gostilniški sobi. V trenutku, ko je prestolil Rubisch prag, sta padla dva strela in polovodje se je zgrudil ves krv na tla. Prva krogla mu je predlagala prsi, druga levo oko, da je bil takoj mrtev.

Medtem, ko je prislokočilo nekaj mož umorjenemu na pomoč, si je odvezel natakar Thomas Grimp predpansnik, in zbežal po 7. Ave. ne da bi ga kdo skušal zadržati. Odzvezdevnem morilcu ni znano dru-

Iz naselniškega otoka Ellis Island.

Novi bojni metoda

Ellis Island.

Pretekli mesec je prišlo v Združene države vsega skupaj 59,094 oseb.

NA "OTOKU SOLZ".

Detencijski prostori na Ellis Islandu natlačeno polni. Nasljenci v stiskah.

Transatlantske parobrodne družbe so odpravile preteklega meseca toliko potnikov I. in II. razreda in v newyorskem pristanišču, kakor potnikov medkrovja, kar pomenja velik povratek turistov iz Evrope in padanje naseljevanja. Mesec avgusta je dospel semkaj z devetdesetimi parniki 11,954 potnikov prvega razreda, 17,900 drugoga razreda in 29,240 medkrovja, torej skupaj 59,094 oseb.

El Paso, Tex., 6. sept. — S početju znanstveno konstruiranih papirnatih zmajev (Box Kites), iz katerih naj bi padale iz precejnje višine nitroglicerin bombe, bodo skušali zavzeti Magonistov dne 16. septembra mesto Juarez z bombami, vrženimi iz visine.

Na tork je prišlo na naselniški otok Ellis Island 3500 naseljencev, da so bili detencijski prostori na otoku prenapolnjeni.

Na Ellis Islandu se nahaja še 1200 detiniranih ali izključenih naseljencev; od detiniranih 305 oseb se ni bilo zasišanih. Okoli 500 oseb mora cakati na "otoku solz", dokler ne pridejo sorodniki po njej. Ostali so ali detinirani ali pa izključeni.

Na zapadu odpravijo majhne vojaške garnizije.

Washington, D. C., 6. sept. — General Leonard Wood se poda v nekaj dneh na inspeksijsko-potovanje na zapad. Skusal bode odpraviti nekaj najmanjših tamoznih garnizij.

Medtem, ko je prislokočilo nekaj mož umorjenemu na pomoč, si je odvezel natakar Thomas Grimp; seveda tudi ne ve nikdo, če je ime sploh pravo. Detektiv Devany išče izginulega, ne da bi ga kdo skušal zadržati. Odzvezdevnem morilcu ni znano dru-

Nemčija sprejela pogoje Francije.

Razne novosti iz inozemstva.

William Burgess se je posrečilo preplavati angleški kanal v štiriindvajsetih urah.

KISLO GROZDJE.

Ljudstvo je še vedno vznemirjeno in dviga denar iz hranilnic iz strahu pred vojsko.

Paris, 6. sept. Semkaj došla poročila iz Berolina dobročila javljajo, da bodo spor radi Maroka kmalu končan.

London, Anglija, 6. sept. William Burgess se je posrečilo da preplavati angleški kanal od Doverja do Cape Grisnez tekom 24 ur. S tem je v prvih ponovljenih kapitana Matthew Webbsa, ki je plaval leta 1875 iz Doverja v Calais 21 ur in 45 sekund.

Belgrad, Srbija, 6. sept. Sedaj na Turškem razsajajoča kolera je prekoračila turske meje. Iz srbskega okraja Raška so naznali danes dvanajst slučajev kolere. Baden-Baden, Nemčija, 6. sept. Zeppelinov vodljivi zrakoplov "Schwaben" je podvzel s sedmimi potniki dolg polet.

London, Anglija, 6. sept. William Burgess se je posrečilo da preplavati angleški kanal od Doverja do Cape Grisnez tekom 24 ur. S tem je v prvih ponovljenih kapitana Matthew Webbsa, ki je plaval leta 1875 iz Doverja v Calais 21 ur in 45 sekund.

Stuttgart, Nemčija, 6. sept. Zeppelinov vodljivi zrakoplov, ki se je moral včeraj kmalu potem, ko se je dvignil v zrak, zopet spustiti na zemljo, ker se je pri strojih nekaj pokvarilo, je danes zjutraj ob šestih odplul s sedmimi potniki proti Berolinu. Pot je dolga okoli 350 milij.

Stuttgart, Nemčija, 6. sept. — Preteklo noč so začutili tu več potresnih sunkov, ki pa niso načrivali nikake škode.

Columbus, O., 6. sept. — Pri včerajšnjih primarnih volitvah v državi Ohio je bila udeležba zbog slabega vremena slaba, kakor pa je razvidno iz današnjih poročil, se je vendar bil kljub hudim napovedim ljt boj s temperenčniki.

Posebno v Toledo, Ohio, je bilo zivljeno. Na republikanski strani so doživeli temperenčni občuten poraz; liberalni državni senator Carl Keler je dobil nominacijo za urad mayorja, in Alvin E. Jones, cerkevno mož in pristaš Anti-Saloon League, je zaostal s 400 glasovi za Kellerjem. Oddanih je bilo vsega skupaj 6000 glasov. Tudi socialistično glasovanje v Columbus, O., in oTledo, O., kjer ima stranka mnogo članov, je bilo slabob. V Newarku, O., kjer je bil pred letom linčan Carl Etherington, je bil poražen prejšnji mayor Herbert Atherton pri demokratih pri primarnih volitvah.

Washington, D. C., 6. sept. Za

pot staro železo razpisane ostanke francoske Panama-Canal družbe je prišlo vsega skupaj 11 ponudb, od katerih je najvišja one Chicago House Wrecking Co., v znesku \$215,000—\$700,000, in Phoenix Iron and Steel Co. iz Galveston, Tex., v znesku od \$66,250—\$246,250. Družba, ki kupi ostanke, se mora zavezati, da odstrani tekom treh let vse staro železo.

Z včerajšnjim dnem so pričeli v New Yorku z vpisovanjem učenec za novo šolsko leto. Šolske oblasti pričakujejo, da bodo prijavljenih treh dni skupaj 750,000 učencev, tako, da bodo trebuje uvesti za 70,000 do 80,000 učencev poldnevnih šolskih poduk, ker primanjkuje šol.

Krasni novi in brzi parnik!

MARTHA WASHINGTON

(Astro-American proge)

odpluje v sredo dne 13. septembra

vožnja do Tr

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Sloveno Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada. \$3.00
" per leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" per leta za mesto New York 2.00
" Evropo za vse leta 4.50
" " per leta 2.50
" " cetrti leta 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz
vzemski nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
natisnejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po —
Money Order.

Pri spremembni kraju naročnikov
prosim, da se nam tudi prejmejo
blavališče naznani, da hitreje najde-
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta na-
slov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

• Telefon 4887 Cortlandt.

Železniške nesreče in žetve smrti.

—

Vedno večje število strašnih železniških katastrof v zadnjem času je napotilo meddržavno trgovsko komisijo, da je začela vzroke nesreč strožje preiskovati, kakor dosedaj. V svojem uradu za varnostne naprave ima komisija zaposlenih sto nadzornikov, ki se bavijo s preiskovanjem železniških nesreč, kakor hitro se zgodijo.

Glasom uradnih podatkov je bilo usmrčenih od 19. aprila pri osmih železniških katastrofah 100 ereb in 288 jih je bilo ranjenih. In v vsakem podenim slučaju so bili nadzorniki pravočasno na mestu, da izvede vzroke katastrof.

Po zapiskih komisije je bilo od časa, ko se je vstanovila, torej od leta 1888 165,561 oseb usmrčenih in 1,344,136 ranjenih. Od 1. 1911 do današnjega dne je bilo usmrčenih okoli 8000 ljudij in ranjenih več kakor 55,000. To število presega ono prejšnjega leta.

Urad za varnostne naprave komisije zahteva podrobna poročila od železnic, in tej okolnosti je pripisati velikansko število nesreč.

To število je dovolj visoko, da pokaze potrebo, prisiliti rabe vseh varnostnih naprav, ki morejo omejiti nevarnost za človeško življenje.

Razdelitev naseljevanja.

—

Podcen nazorni nauk o boljši razdelitvi naseljevanja v one kraje, kjer so za naseljevanje delavske razmere najugodnejše in kjer so vedno dobrodošle, je podal pred kratkim "Industrial Removal Office" v svojem poročilu o desetletnem vespečnem poslovanju.

V desetih letih svojega obstanka je odpovedala ta koristna organizacija 55,000 naseljencev v 1300 raznih mest in okrajev Združenih držav in Kanade.

Včine teh naseljencev so bili ruski Židje. Med naseljeni so se nahajali učitelji, trgoveci in takih rokodelci, katerih delavnici način je bil tako zastaran, da so se moralni poprijeti kakega drugega poklicu ali rokodelstva, ali se pa nanci delati po tukajnjem naslovanju.

Med Slovenec v Pittsburghu vlada edinstvo, čemur ne more nikdo oporekat; bratska ljubava veže tukajnsje rojake, zato pa tudi vidimo toliko napredka. Tudi društva, katerih je 16, lepo napredujejo in delujejo složno druga drugega. V domači dvorani, kateri je kaj lepo naslikal slovenski slikar Josip Likar iz Johnstowna, Pa., zborujejo vse tukajnsje društva; 4 društva lahko zborujejo lkrati v K. S. Domu. K. S. Dom ima tudi veliko plesno dvorano, potem gostilno, dobro kuhinjo in sploh vse, kar

Delavske počitnice na Angleškem.

—

Ob nezneni poletni vročini, ko ješčo bogatejši sloji oddila po letoviščih in toplicah, tlačani delavstvo brez prestanka po rudnikih in tovarnah, po delavnicah in stavbah.

Če kdo potrebuje počitka in odčila, je delavec; o tem bi med razumnimi ljudmi ne bilo treba izgubljati besed. Ampak podjetniki in tovarnarji so še vedno temi, da je delavstvo nižje plemen, obsojeno na mezdno tlako za vse žive dni. Poletne počitnice so delavstvu kos oddaljene bodočnosti, in le v najboljše organizirani stroki je uveden kratek plačan dopust.

Na Angleškem so delavske počitnice izvedene skoro v vseh strokah. Največjo pozornost in občudovanje vzbujajo počitnice lancasterskih tkalcov in prejcev, katerim zagotavlja kolektivna pogodba ne le ugodne delavne in mezdne pogoje, temveč tudi osemnevne počitnice v poletju. Čas počitnic določuje za vsak zavod strokovna organizacija. Delavci odhajajo v velikih skupinah v morske kopelji. Tovarne v tem času popolnoma mirujejo in razen vratarja ni v njih žive duše. Lancastersko-delavstvo obiskujejo počitnike veliko in moderno morsko kopališče Blackpool, ležeče na obrežju Irskega morja v Lancaster Countyju. Blackpool ima ugodne železniške zvezke v krasno lego, široke ulice, elegantne terase in velike ljudske čitalnice. Prešerni pomoli segajo do 500 metrov daleč v more in so stali blizu \$100,000; prostora imajo za 3000 oseb.

Angleško delavstvo uporablja svoje počitnice prav smotorno. V morska kopališča hodi s celimi družinami in prav v tem času je med gosti blackpoolskega kopališča na tisoči tekstilnih delavcev. Pravice do počitnic angleškega delavstva ni dala ne državna postava in ne cerkvena zapoved. Izbojevali so si jo s svojo zavestno, s svojo solidarnostjo in s svojo organizacijo. Organizirano delavstvo si je izbojevalo svoj majski praznik in v boju si bode pridobilo tudi poletne počitnice po angleškem vzoru.

Dopisi.
—
Pittsburgh, Pa.

Cenjeni g. urednik:
Pred nedavno sem poslal dopis iz Washingtona, D. C., kjer sem se mudil več dni. Glede nepazljivosti, na katero ste mi opomnili, namreč, da nisem našel v kongresni knjižnici Glas Naroda in Hrvatskega Svetja, moram priporočiti, da sem gledal le na bolj drobne časopise; vezanih pa nisem pregledal, ker bi mi vzelito to preveč časa. Bom pa prihodnjih bolj pazljiv, dotedaj pa hvala, da ste me opozorili.

Danes, ko to pišem, se nahajam v Pittsburghu, ki je tako zakanjeno mesto, da je malo takih. Pripravovali so mi, da pozimi ni bilo skoraj nič dima, ker so počivale rudotoplilnice, zato je pa tu morskih in delavnic, ki je malo boljše, ker imajo višjo plačo na uro, ce niso plačani od kosa.

Tukajšnji Slovenci lepo napredujejo. Sedaj zdajajo slovensko-trinadstropno šolo, ki bodo stala do 20 tisoč dolarjev. Slovenci imajo tudi svojo dvorano "Kranjsko-Slovenski Dom", ki je kaj lepo poslopje. Smelo lahko trdim, da je najlepše, kar imajo Sloveni in Domov v Ameriki. "Kranjsko-Slovenski Dom" je stal do 28 tisoč dolarjev, in delo samo hvali složno delujoče pittsburghske Slovene, kakor tudi okoliščine. Izvedel sem, da so naprosili, da zgradivo šole merodajne osebe nek slovensko-katoliški denarni zavod za posojilo, zavod je pa prošnjo odbil. To pa tukajšnjih Slovenev ni oplašilo; sedaj tudi vidimo lepo nagrado vstajnost.

Ker drugih posebnih novic ni, za danes končam, ter prisreno pozdravljam vse Slovence in Slovence širok Amerike.

mora imeti dvorana prve vrste, kamor moramo na vsak način pristevati tukajšnjo. Dvorana je prabna za vsakojake prireditve, vsekako soboto jo ima naročeno mladina z svoje zabave, kakor n. pr. plesne veselice, igre itd. Poseben oddelok ima v dvorani pevsko društvo "Prešeren", ki poleg drugih društev tudi lepo napreduje.

Pozdrav vsem rojakom.
Matija Pogorelc.

Thomas, W. Va.
Spoštovano uredništvo:

Že dolgo ni bilo čitati nobenega dopisa iz našega goratega kraja. Najprvo naj omenim delavske razmere, ker gotovo vsakega zanima slišati o delavskem gibanku. Dela se tukaj bolj srednje, vendar nam ostane za kakšen kozarček "temperenc pive". Naše mesto je suho že dva meseca, ali kljub temu niso naši rojaci brez pive in tudi ne brez "blackberry wine", ker tega so sami prav veliko pridelali na svoji nasadih, tako, da vseemo ni treba trpeti žeze. Pečlarski klub smo si tudi že ustanovili. Kadars pride Mike Cegare poseti, ga bomo že dobro pogostili. Upam, da boda nas klub napredoval, to tem bolj, ker ni veliko slovenskih deklekt. Čuje se, da boda zdaj zopet nekaj porok in ženitovanj. Pravijo, da ljubezen ne glede na narodnost. In ravno tako tudi pri nas ne. Eden naših rojakov si je izbral za nevesto Amerikanca. Želimo mu obilo sreče in zadovoljnost, ampak na ženitovanje mora povabiti tudi nas pečlarje. V društvenih ozirih prav lepo napredujemo. Rojaki Andrej Luder je šel na obisk v staro domovino in v kratkom pričakujejo ga nazaj. Tudi več drugih tukajšnjih rojakov se je podalo nazaj v stari kraj.

G. Josip Russ in Fran Bartolj sta si kupila moderno urejen saloon v Barbertonu, Ohio. Obema želimo obilo uspeha, ker sta oba jaz zavedeni rojaki. Torej, rojaki v Barbertonu, držite se gesla "Svoji k svojim" in podpirajte podjetje naših rojakov.

Vreme imamo bolj srednje vrste.

Zadnjic me je res razveselilo, ko sem čital dopis iz našega kraja o naših deklektih; res je, da smo lahko ponosni nanje, akoravno ste same dve; so nam pa te v ponos vsega spoštovanja vredne, ker se zavedate, da ju je rodila slovenska mati.

Pozdrav vsem pečlatjem našega kluba ter vsem deklektom in fantom.

Prijatelj "Glasa Naroda".

Collinwood, O.

Cenjeni uredništvo:
Upam, da mi odstopite nekoliko prostora v Glasu Naroda, da opisem na kratko tukajšnje razmere.

Z delom gre sedaj bolj počasi. Velike Lake Shore delavnice so odstolile več delavcev, in zraven se znižale delavni čas, tako, da delajo delavci sedaj 3 dni na teden po 8 in 3 dni na teden po 7 ur. Za delavce je torej precej tesna. Za rokodelce je nekoliko boljše, ker imajo višjo plačo na uro, ce niso plačani od kosa.

Danes, ko to pišem, se nahajam v Pittsburghu, ki je tako zakanjeno mesto, da je malo takih.

Pripravovali so mi, da pozimi ni bilo skoraj nič dima, ker so počivale rudotoplilnice, zato je pa tu morskih in delavnic, ki je malo boljše, ker imajo višjo plačo na uro, ce niso plačani od kosa.

Tukajšnji Slovenci lepo napredujejo. Sedaj zdajajo slovensko-trinadstropno šolo, ki bodo stala do 20 tisoč dolarjev. Slovenci imajo tudi svojo dvorano "Kranjsko-Slovenski Dom", ki je kaj lepo poslopje. Smelo lahko trdim, da je najlepše, kar imajo Sloveni in Domov v Ameriki. "Kranjsko-Slovenski Dom" je stal do 28 tisoč dolarjev, in delo samo hvali složno delujoče pittsburghske Slovene, kakor tudi okoliščine. Izvedel sem, da so naprosili, da zgradivo šole merodajne osebe nek slovensko-katoliški denarni zavod za posojilo, zavod je pa prošnjo odbil. To pa tukajšnjih Slovenev ni oplašilo; sedaj tudi vidimo lepo nagrado vstajnost.

Ker drugih posebnih novic ni, za danes končam, ter prisreno pozdravljam vse Slovence in Slovence širok Amerike.

Ivan Glavan.

Ekalaka, Mont.

Cenjeni g. urednik:

Ker se nisem bral v priljubljenem mi listu Glas Naroda, dopisa iz te naselbine, sem se jaz namenil na kratko naznaniti tukajšnjem.

Tukaj se pečamo večinoma s poljedelstvom; naselbina steje 16 slovenskih družin. Ker je se dobiti homesteadov, bi priporočil rojakom, da bi se naselili na farme. Kogar veseli, naj si pride ogledat svet. Zemlja je rodotovita

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

**Dr. Richterjevim
PAIN-EXPELLERJEM.**

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjev Congo Pilule clajajo. (25c. ali 50c.)

in ravna, homesteadi so vsake vrste. Za žeze nismo že zmerjeno; pri njih vzbuditi sumu, da ju skrivačje zasledujem... "

"Ti da bi ji skrivačje zasledoval", prekine ga Mine Darras, ali nimata ti do njega vseh očetovskih pravic, kakor si ravonkar rekel? Ako oče hoče zvedeti, kje da hodi njegov sin, to se ne pravi skrivačje zasledovati, to se pravi čuvati na njemu..."

"Rekel sem ti že", popravljal se je Albert Darras, "da ga smatram za svojega sina, toda resnično treba vedno pogledati v obraz, to je bilo vedno moje načelo... To da on..." komaj se je Darras premagal, "toda on me ne smatram svojim očetom. Bil je že precej deček, ko sva se midva poročila. Vsled svojih skrbij si pa pač pozabil, kako otroško razposajen je bil, in koliko me je stal previdnosti, da sem ga pridobil za se. To sem tudi dosegel, toda ne zakrivam si, da je bil to bolj umeten napor dvomljive vrednosti. Danes sem se prepričal, kako prav sem incl."

"Ubogi moj prijatelj!..." popravljal se je Albert Darras, "da ga smatram za svojega sina, toda resnično treba vedno pogledati v obraz, to je očet, ki je živel v Plymouthu in Cherburgu. Albert si ni mogel prav razložiti njenega vsklikova in njene razburjenosti. Strah pred slutnjami, ki se je ženi mnogočil med tem razgovorom, je izvilek v prošči vsklik razporočeni ženi iz nemirne duše. Albert pa je mimo nadaljeval: "Iz tega vzroka nisem silil vanj, ko je omolnil pred meno, ker sem o vsej stvari te sumil, sedaj pa tem dogodku mi je vse jasno. Podoba te mlade ženske mi je ostačala v zoperem spominu. Sicer to ni navadna ženska iz Quartier Latin, katero kedno danes dobri, a jutri popusti... Zato sem hotel stvar preiskati do dna; to sem si kot tvoj soprog štel v svojo dolžnost. Da, kakor tvoj soprog! Ti me poznal, da sem eden izmed očnih, ki resno vpoštevajo člene našega zakonika, koji se prečitajo pri civilni poroki v županski dvorjanini; te slovensnosti se mi zde mnogo bolj pomenljive, nego pompi, ki ga cerkev razvija ob takki priliki. Mož ima dolžnost, da svojo ženo varuje fizično in moralno. Zato je bila moja dolžnost varovati te pred moralno nevarnostjo, ki ti je pretila od tvojega sinova. Kar pa človek mora, to ima tudi pravico storiti. Pravico sem torej imel poiskati vsa dovoljena sredstva, da pridem resnici do dna. Odkar je Lucien očitno počajal z ono žensko, vedeli so za to tudi drugi, ne samo jaz. To zvezo so gotovo poznali tudi ujeti, da je bila žena, ki je bila tudi že v mojem času. Zdeleno se je, da se ločita; ženska odpre vrata, in ga je najbrže vabila seboj. Lucien migne z ramami, pogleda na uro in stopi za nj. Jaz nekoličko postopoma, preden sem se obrnil, da bi se ne zdele, da sem ju zasedoval.

Vstavljenja dne 16. avgusta 1908.
Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penns.
s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL BOVANČEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOR, Box 124, Broad St., Conemaugh, Pa.
Glavni tajnik: FRANK SEGA, L. Box 27, Conemaugh, Pa.
Pomočni tajnik: JOSIP SVOBOĐA, R. F. D. 1, Box 122, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: IVAN PAJK, L. Box 228, Conemaugh, Pa.
Pomočni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JAKOB KOČJAN, predsednik nadzornega odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAZISAR, nadzornik, Box 511, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porotnega odbora, Box 1, Dunle, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIC, porotnik, P. O. Box 223, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNICKI:

S. A. E. BRALLIER, Grove St., Conemaugh, Pa.

Cenjena družiliva, osmora njih uradnikov, so ujedno prošeni, pošljati denar
bari
nari
nost na blagajnika in nikogar drugega, vse doseže pa na glavnega tajnika.
V slučaju, da opazijo društveni tajnik pri mesečnih poročilih, ali sploh
kjeriboli v poročilu glavnega tajnika kakre pomanjkljivosti, naj to nemudoma na-
manjajo na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

OLD SUREHAND.

Potni roman. Spisal Karol May. — Poslovenil za "Gl. Naroda"
B. P. Lakner.

TRETJA KNJIGA.

(Dalje.)

Pozneje so se začele prikazovati zvezde druga za drugo; sedaj
sva mogla boljše jezditi kakor prej, ker je ravna ponahala in po-
stala valovita. Vendar se za te neprilike nisva brigala ampak jezdila
vedno naravnost naprej, kar je seveda utrujevalo konja; toda dovolj-
sta se odpočati podnevi; mojemu vrancu ni bilo opaziti utrujenosti,
in tudi Hamerdušova kobila je vstrajno dirjala. Tuštan sva seveda
morala dovoliti konjem nekoliko oddih, vendar sva jezdila po-
vprečno tako hitro, da bi Holbers in Treskov gotovo zaostala.

Počelo je prešla in zvezde so izginile, pa ne zato, ker bi prišel
čas zanje, ampak ker se je nebo pooblačilo. Pripravljalo se je za ne-
vihlo.

"Še tegi je manjkalo!" se je jezik Hamerduš. "Črno postane
okolu naju, še bolj črno, kakor je bilo prej. Predlagam, da se vsta-
viva in vseveda!"

"Zakaj?"

"No, ali se ne prestavi Vara-tu z besedo 'deževnica'?"

"To je res."

"Dobro! Zakaj naj jezdila še naprej? Če se vsedeva tu sredi
stare prejje in nekaj časa čakava, dobiva toliko deževnice, kolikor
si je želiva."

"Ne zbijajte slabih šal! Zabavljajte, da se je izprevrglo vreme
če hočete, toda meni ugaja."

"To naj zapopade kdor hoče!"

"Ali ne uvidite, da se bode v temi veliko lažje približati Ozagon,
kakor če bi bilo tako svetlo, kakor prej?"

"Hm, da: nato še mislil nisem. Prav imate, seveda pod pogojem,
če si upate najti v temi Vara-tu."

"Se pol ure, pa sva tam."

"Že! Jaz sem mislil, da je dalj!"

"Zakaj?"

"Sahko Mato je hotel odjezditi zvečer in pripeljati svoje voj-
nike še drugi dan opoldne."

"Res je, pa se vendar ne vjema. Mesto, kjer smo taborili, leži od
tu eno uro bližje, kakor 'drevu sulice'. Ozagi se ne bi mogli takoj
po prihodu vrniti; najmanj pol ure bi se moral zadržati v Vara-tu.
In potem ne bi mogel jezditi nazaj tako hitro, ker konji njegovih voj-
nikov niso tako dobrji, kakor je njegov dirjalec. To vse je preračunil,
ko je rekel Old Wabblehu, kako dolgo izostane. Vzemite še, kaj so sva
midva jezdila, oziroma dirjala, pa se ne boste vedeličili, če vam po-
ven, da imata samo še dve angleški milji pred seboj, pa sva na cilju."

"Well — če ne jezdimo v tej temi mimo!"

"Ne bojte se, dragi Dick! Tukaj se dobro spoznam."

"Ce se spoznate ali ne, je vse eno, samo da se ne izgubiva!"

V svoje veliko veselje sem se mogel kmalu prepričati, da sva na
pravi poti. Rekel sem Hamerduš:

"Tako natančno in pravilno sva jezdila, kakor bi imela najboljšo
solnčno svetobo. Sedaj samo še pet minut čez gladko ravnuino, pa
zadrememo z nosom Vara-tu."

"Prosim, poslužite se svojega, sir! Svoj nos imam v obrazu za
drugi svrhe. Sicer me pa veseli, da nisva prišla brez svetilk na se-
verni tečaj. Ali je kaj grmovja ob Vara-tu?"

"Veliko, in celo nekaj dreves."

"Ali jezdila čisto tja?"

"Da morem odgovoriti na to vprašanje, moram iti prej ogledo-
vat. Če ne bi bilo tako temno, bi vas pustil v zadnji dolini, katero sva
prejedila, in se plazil naprej. Vidite, kako nam je prav prišlo, da se
je pooblačilo! Tudi nevihta bo kmalu izbruhnila. Jezdila počasnejše;
sedaj morava biti zelo previdna!"

Jezdila sva kako minutno naprej, ko se je ravno pred nami za-
bliskalo in v svitu sva videla dolgo grmičevje, kateremu sva se pribli-
žala za kakšen pet sto korakov.

"Na cilju sva," sem rekel, ter stopil s konja. "Konja se morata
vleči. Ostanite pri njih in vzmete moji puški."

"Ali bi bilo dobro, da bi dogovorila kako znamenje, da me si
gurnejše najdete, sir?" je vprašal Hamerduš.

"Ce sem našel Vara-tu, najdem tudi vas. Saj ste dovolj debeli!"

"Sedaj zbijate pa v slabe šale, Mr. Shatterhand. No, tu imate
lepi Vara-tu pred seboj. Zadeneite z nosom vanj!"

Z roko sem dal svojemu konju znamenje, da se vleže; ubogal je,
kakor tudi Hamerdušova kobila. Potem sem stopal previdno proti
grmovju.

Tu si moramo predstavljati globino v podobi sklede v premeru
kakih petdeset metrov, katero je obdajalo deloma gosto grmovje, de-
loma posamično, med vodo in grmovjem pa širok, prost krog, popo-
lona razkopan po bivolih. Tu je bil Vara-tu, katerega sem hotel ob-
plaziti. Obplaziti? Ne, do tega nisem prišel.

Dospel sem do prvega grmovja zlahko in — — sem zaduhal ko-
jeno na levi strani. Virgel sem se po tleh in se obrnil v tej smeri, ker
je v takih slučajih vedno dobro, da se pobrine človek tudi za sovražni-
kove konje. Bili so privezani, za grmovjem je gorelo več ognjev, ka-
terih si je posebno dobro obseval enega konjev. Bil je plemenit, zelo
teman rjavec, katerega krasna griva je bila spletena tako, kakor sem
videl način pletenja grive pri Naiini Komaniči. Kako so prišli Ozagi
do tega načina pletenja? Toda to je bila postranska stvar; važnejša
se mi je zdela okolnost, da ni bilo nobene straže pri konjih. Indijanci

so se morali počutiti popolnoma varni! Vrnil sem se nekaj korakov
in se potem splazil v grmovje.

Časih je videti kaka stvar zelo težko izvedljiva, pa je pod go-
vimi okolnostmi prav lahka. Tako je bilo tudi danes ob Vara-tu. Ko-
maj sem prodrl v grmovje, sem že videl ves prizor pred seboj.
Od kakih štrideset ognjev svetlo obsevani, se je zbralok okoli
dvesto Ozagov na že ozmenjenem krogu ob vodi. Z veliko pozornostjo
so gledali šest vojnikov, ki so uprav začeli plesati bivolov ples. Ko
sem ogledoval okoli, mi je obstal pogled na drevesu, ki je stal sam
zase, in na katerem je stolnega glavnega tajnika. Privezan je-
bil, torej ujetnik. Njegov obraz je bil svetlo obsevan; ustrašil sem se,
ko se mivel, toda bolj na vesel, kakor na nasproti način. Ta obraz
sem poznal dobro, prav dobro; prijubil se mi je. Sedaj sem si tudi
lahko mislil, kako je prisel semkaj konj s na tuj način spletene grivo.
Ujeti Indijanci je bil namreč Apanača, plemeniti glavar Naiini Kom-
ančev!

Kaj ga je pripeljalo v Kansas? Kako je padel v roke Ozagom?
Ozagi in Komaniči! Vedel sem, da se nepopisno sovražijo; izgubljen je
bil, če se mi ne posreči ga rešiti! Rešiti! To je bilo kaj lahko! Noben
človek ni pazil sedaj nanj, ampak vse oči so bile uprte na plesalce.
Dva grmovja sa bila za drevesom, na katerega je bil privezan. Torej
dovolj kritična zame, da mu pridev blizu od zadaj!

Tako hitro, kakor sem prišel na to misel, tako hitro sem jo tudi
izpeljal. Previdno sem se porinil iz grmovja in hitel k Hamerdušu.

"Na konje!" sem zapovedal. "Vseditse se na svojo kobilo! Idite!"

"Kaj pa je?" je vprašal. "Ali morava proč?"

"Ozagi imajo ujetnika, katerega poznam in katerega morava
osvoboditi."

"Heavens! Kdo paje, Mr. Shatterhand?"

"O tem pozneje; pridite sedaj, hitro!"

Moj vrance je poskočil na znachenje; prijal sem ga za uzdo in
odpeljal. Hamerduš se je klubj svoji debelosti še precej urno zavijtel
v sedlo in mi sledil. Nisem ga peljal tja, kjer sem bil prej, ampak
narančnost proti grmovju, ki je stal za Apanačevim hrbotom.

"Čakajte tukaj! Še enega konja pripeljam."

Po teh besedah sem zopet odhitel. Pozuriti sem se moral, ker sem
moral osvoboditi ujetnika predno se konča bivolov ples, ki je obračal
vso pozornost Ozagov nase. Šel sem k rjavcu, ga odvezal in hotel z
njim odići. Branil se je, glasno sopè. To bi mi lahko postalo ne-
varno. K sreči sem vedel, kaj moram govoriti.

"Eta, kava, eta, eta!" sem se mu dobral in ga treplal po glad-
ken vratu.

Ko je slišal znane glasove, je takoj šel z meno. Ko sem prišel z
njenim k Hamerdušu, se je posvetilo in zagrmelo. Sedaj pa hitro, hitro,
ker bode ples vsled nevihte prej končan!

"Držite mi tega konja, katerega zasede osvobojeni ujetnik," sem
pozval debeluhu; "kakor hitro pridev, mi dajte moji puški!"

"Well! Priprljite ga prej sem, in glejte, da ne ostanete kje!" je
odgovoril.

Zopet se je zablikalo in zagrmelo. Kolikor mogoče hitro in tiho
sem prodiral skozi grmovje. Ples je še vedno trajal, in ker so ga
spremljali Ozagi z glasnim vzklikanjem, niso mogli slišati sumenja
vej; tako sem torej prišel hitrejš naprej in za ujetnika, kakor sem
pričakoval. Nobeno oko ni bilo vprvo vanje; tudi on je najbrže gledal
daljnje.

Dobrino nje pozornost name, sem se ga dotaknil z roko.
Zagnil se je, toda le za trenutek.

"Go-ohš! — Pazil!" sem rekel tako glasno, da me je mogel sli-
šati, ne pa drugi.

(Dalje prihodnjič.)

SLOVENCI IN SLOVENKE NAROČAJTE SE NA "GLAS
RODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK.

Zemlja na prodaj.

Zemlja je izvrstna. Raste vse. Cene nizke. Pogoji lahki.

V kraškem postane tam največja slovenska naselbina.

Pišite po list, katerega dajemo zastonj.

POSTANITE SAMOSTOJNI. POSKRBITE Z STARE DNI.

Pošteno domače podjetje.

Za vse potrebno se obrnite na lastnike.

KRZE MLADIČ LAND CO., 2616 S. LAWNDALE AVE. CHICAGO, ILL.

(nasl. Dergance, Widetic & Co.) 1622 Arapaho St., Denver, Colo.

</